

משניות סדר מועד

על פי מהדורת הרב דוד אלטאראס ז"ל
שהודפס בשנת ה'תק"ע בעיר פיסא

פה ירושלים יע"א
שנת סוד יי ליראיו ובריתו להודיעם לפ"ק

הוצאת חטף-סגול

2023

הובא לדפוס באמצעות $\text{\LaTeX}$ ע"י שמעון מונטגיו

תפלת ר' נחוניא בן הקנה שחייב לאומרה כל הנכנס לבית המדרש ללמוד
יהי רצון מלפניך יי אלהי שלא יאָרע דבר תקלה על ידי ולא אכָּשֶׁל
בדבר הלכה וישמחו בי חבירי ולא אומר על טהור טמא ולא על
טמא טהור ולא על מתר אסור ולא על אסור מתר ולא יפְּשֶׁלוּ חבירי
בדבר הלכה ואשמח בהם:

והאר"י צוק"ל היה אומר אחר תפלה זו שני פסוקים אלו

כי יי יתן חכמה מפיו דעת ותבונה:
גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך:

קודם הלימוד

כתוב בספר תוצאות חיים כשפותח הספר ללמוד בו יאמר

הנני רוצה ללמוד כְּדִי שִׁבְיָאֲנִי תִלְמוּד זֶה לִידי מַעֲשֶׂה וְלִידי מִדּוֹת
יְשׁוּרוֹת וְלִידי יְדִיעַת הַתּוֹרָה וְהִרְיֵנִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יְחִיד קֹדֶשׁ
בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְנִיתִיָּה בְּדַחֲלִיו וְרַחֲמֵינוּ יִהְיֶה נֹעֵם יִהְיֶה אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ
וּמַעֲשֶׂה יְדִינוּ כּוֹנֵנָה עֲלֵינוּ וּמַעֲשֶׂה יְדִינוּ כּוֹנֵנָה:

משניות סדר מועד

יש בו י"ב מסכתות וזהו סדורן

א שבת כד פרקים · ב עירובין י פרקים · ג פסחים
י פרקים · ד חגיגה ג פרקים · ה ביצה ה פרקים ·
ו מועד קטן ג פרקים · ז ראש השנה ד פרקים · ח יומא
ה פרקים · ט סוכה ה פרקים · י תענית ד פרקים ·
יא שקלים ח פרקים · יב מגילה ד פרקים · בין הכל פ"ח
פרקים:

אבל כפי סדר תוספת יום טוב כך הוא · שבת · עירובין · שקלים ·
יומא · סוכה · ביצה · ראש השנה · תענית · מגילה · מועד קטן ·
חגיגה · ואלו ואלו דברי אלהים חיים:

מסכת שבת

פרק א

יציאות השבת · שתיים שהן ארבע בפנים · ושתיים
שהן ארבע בחוץ · כיצד העני עומד בחוץ
ובעל הבית בפנים · פשט העני את ידו לפנים · ונתן לתוך
ידו של בעל הבית · או שנטל מתוכה והוציא · העני
חייב ובעל הבית פטור · פשט בעל הבית את ידו לחוץ ·
ונתן לתוך ידו של עני · או שנטל מתוכה והכניס · בעל
הבית חייב והעני פטור · פשט העני את ידו לפנים · ונטל
בעל הבית מתוכה · או שנתן לתוכה והוציא · שניהם
פטורים · פשט בעל הבית את ידו לחוץ · ונטל העני
מתוכה · או שנתן לתוכה והכניס · שניהם פטורים:

ב לא ישב אדם לפני הספר סמוך למנחה · עד שיתפלל ·
לא יכנס אדם למרחץ · ולא לבורסקי · ולא לאכול ולא
לדון · ואם התחילו אין מפסיקין · מפסיקין לקריאת
שמע · ואין מפסיקין לתפלה:

ג לא יצא החייט במחטו סמוך לחשכה · ששם ישכח
ויצא · ולא הלבלר בקלמוסו · ולא יפלה את כליו ·
ולא יקרא לאור הנר · באמת אמרו · החזן רואה היכן
תינוקות קוראים · אבל הוא לא יקרא · ביוצא בו לא
יאכל הזב עם הזבה · מפני הרגל עברה:

י ואלו מן ההלכות שאמרו בעליית חנניה (בן) חזקיה בן גוריון • כשעלו לבקרו • נמנו • ורבו בית שמאי על בית הלל • ושמונה עשר דברים גזרו בו ביום:

ה בית שמאי אומרים אין שורין דיו וסממנים וכרשינים • אלא כדי שישורו מבעוד יום • ובית הלל מתירין:

י בית שמאי אומרים אין נותנין אונין של פשתן לתוך התנור אלא כדי שיהבילו מבעוד יום • ולא את הצמר ליזרה אלא כדי שיקלוט העין • ובית הלל מתירין • בית שמאי אומרים אין פורשין מצודות חיה ועופות ודגים • אלא כדי שיצודו מבעוד יום • ובית הלל מתירין:

י בית שמאי אומרים אין מוכרין לנכרי ואין טוענין עמו • ואין מגביהין עליו • אלא כדי שיגיע למקום קרוב ובית הלל מתירין:

ח בית שמאי אומרים אין נותנין עורות לעבדן • ולא כלים לכובס נכרי • אלא כדי שיעשו מבעוד יום • ובבבלין בית הלל מתירין עם השמש:

ט אמר רבן שמעון בן גמליאל נזהגין היו בית אבא • שהיו נותנין כלי לבן לכובס נכרי שלשה ימים קודם לשבת • ושזין אלו ואלו • שטוענין קורות בית הבד ועגולי הגת:

י אין צולין בשר • בצל • וביצה • אלא כדי שיצולו מבעוד יום • אין נותנין פת לתנור עם חשכה • ולא תררה על גבי

גחלים אלא כדי שיקרמו פניה מבעוד יום • רבי אליעזר
(בן יעקב) אומר כדי שיקרום התחתון שלה:

י" מְשַׁלְשֵׁלִין אֶת הַפֶּסַח בַּתָּנוּר עִם חֲשִׁיכָה • וּמֵאַחֲזִין
אֶת הָאוּר בַּמְדוּרָת בֵּית הַמוֹקֵד • וּבִגְבוּלֵין כְּדֵי שֶׁתֵּאָחֹז
הָאוּר בְּרֶבֶן • רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר (אף) בִּפְחָמִין כָּל שֶׁהוּא:

פרק ב

בַּמָּה מְדָלִיקִין • וּבַמָּה אֵין מְדָלִיקִין • אֵין מְדָלִיקִין לֹא
בְּלֶכֶשׁ • וְלֹא בְּחוּסָן • וְלֹא בְּכֶלֶךְ • וְלֹא בְּפִתִּילַת
הָאֵידֵן • וְלֹא בְּפִתִּילַת הַמִּדְבָּר • וְלֹא בִירוּקָה שֶׁעַל פְּנֵי
הַמַּיִם • לֹא בְּזֶפֶת • וְלֹא בְּשַׁעוּה • וְלֹא בְּשֶׁמֶן קִיק • וְלֹא
בְּשֶׁמֶן שְׂרָפָה • וְלֹא בְּאַלְיָה • וְלֹא בְּחֶלֶב • נְחוּם הַמְּדִי
אֹמֵר • מְדָלִיקִין בְּחֶלֶב מְבָשֵׁל • וְחֲכָמִים אֹמְרִים אֶחָד
מְבָשֵׁל • וְאַחַד שְׂאִינוֹ מְבָשֵׁל • אֵין מְדָלִיקִין בּוֹ:

ב אֵין מְדָלִיקִין בְּשֶׁמֶן שְׂרָפָה בַּיּוֹם טוֹב • רַבִּי יִשְׁמַעֵאל
אֹמֵר אֵין מְדָלִיקִין בְּעֶטְרָן מִפְּנֵי כְבוֹד הַשַּׁבָּת • וְחֲכָמִים
מִתִּירִין בְּכָל הַשְּׂמָנִים • בְּשֶׁמֶן שֶׁמֶשְׁמִין • בְּשֶׁמֶן אֲגוּזִים •
בְּשֶׁמֶן צְנוּנוֹת • בְּשֶׁמֶן דָּגִים • בְּשֶׁמֶן פִּקְעוֹת • בְּעֶטְרָן
וּבִנְפֶט • רַבִּי טַרְפוֹן אֹמֵר אֵין מְדָלִיקִין אֶלֶּא בְּשֶׁמֶן זֵית
בְּלֶבֶד:

ג כָּל הַיּוֹצֵא מִן הָעֵץ אֵין מְדָלִיקִין בּוֹ אֶלֶּא פֶשֶׁתָן • וְכָל
הַיּוֹצֵא מִן הָעֵץ אֵינוֹ מְטַמֵּא טוֹמֵאת אֱהָלִים אֶלֶּא פֶשֶׁתָן •

פְּתִילַת הַבֶּגֶד שֶׁקִּפְּלָה וְלֹא הִבֵּהְבָּהּ · רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר
טְמֵאָה וְאֵין מְדֻלֵּקִין בָּהּ · רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר טְהוֹרָה
וּמְדֻלֵּקִין בָּהּ:

י' לֹא יִקּוּב אָדָם שְׂפּוֹפֶרֶת שֶׁל בֵּיצָה · וַיִּמְלֶאנָה שֶׁמֶן
וַיִּתְּנָנָה עַל פִּי הַנֵּר · בְּשִׁבִּיל שֶׁתֵּהָא מְנֻטָּפֶת · אֲפִילוּ
הִיא שֶׁל חֶרֶס · וְרַבִּי יְהוּדָה מַתִּיר · אָבֵל אִם חִבְרָה
הִיוּצֵר מִתְחַלֶּה מוֹתֵר · מִפְּנֵי שֶׁהוּא כָּלִי אֶחָד · לֹא יִמְלֵא
אָדָם קַעֲרָה שֶׁמֶן · וַיִּתְּנָנָה בְּצַד הַנֵּר · וַיִּתֵּן רֹאשׁ הַפְּתִילָה
בְּתוֹכָהּ · בְּשִׁבִּיל שֶׁתֵּהָא שׂוֹאֶבֶת · וְרַבִּי יְהוּדָה מַתִּיר:

ה' הַמְכַבֶּה אֶת הַנֵּר · מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַתִּירָא · מִפְּנֵי גוֹיִם ·
מִפְּנֵי לְסָטִים · מִפְּנֵי רוּחַ רָעָה · וְאִם בְּשִׁבִּיל הַחֹלָה
שֶׁיִּישֵׁן פֶּטוּר · כָּחַס עַל הַנֵּר · כָּחַס עַל הַשֶּׁמֶן · כָּחַס עַל
הַפְּתִילָה חַיִּיב · וְרַבִּי יוֹסִי פּוֹטֵר בְּכֻלָּן · חוּץ מִן הַפְּתִילָה
מִפְּנֵי שֶׁהוּא עוֹשֶׂה פָּחַם:

י' עַל שְׁלֹשׁ עֶבְרִיּוֹת נָשִׁים מִתּוֹת בְּשַׁעַת לְדִתָּן · עַל שְׂאִינָן
זְהִירוֹת · בִּנְדָה · וּבַחֲלָה · וּבַהֲדַלְקַת הַנֵּר:

י' שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים צָרִיד אָדָם לֹמֵר בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ עֶרֶב שַׁבָּת
עִם חֲשֻׁכָה · עֲשֶׂרְתָּן · עֲרַבְתָּן · הֲדַלִּיקוּ אֶת הַנֵּר · סָפַק
חֲשֻׁכָה סָפַק אֵין חֲשֻׁכָה · אֵין מַעֲשִׂרִין אֶת הַנִּדְאִי · וְאֵין
מְטַבִּילִין אֶת הַכֵּלִים · וְאֵין מְדֻלֵּקִין אֶת הַנֵּרוֹת · אָבֵל
מַעֲשִׂרִין אֶת הַדְּמָאִי · וּמַעֲרַבִּין · וְטוֹמְנִין אֶת הַחֲמִין:

פרק ג

בִּירָה שֶׁהִסִּיקוּהָ בְּקֶשׁ וּבִגְבָבָא • נוֹתְנִין עָלֶיהָ תְּבַשִּׁיל •
 בְּגִפְתָּ וּבִעֲצִים • לֹא יִתֵּן עַד שִׁיגְרוּף • אוֹ עַד
 שִׁיתֵּן אֶת הָאֶפֶר • בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים חֲמִין אָבֵל לֹא
 תְּבַשִּׁיל • וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים חֲמִין וְתְּבַשִּׁיל • בֵּית שְׁמַאי
 אוֹמְרִים נוֹטְלִין אָבֵל לֹא מַחְזִירִין • וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים אַף
 מַחְזִירִין:

בִּתְנוּרָה שֶׁהִסִּיקוּהָ בְּקֶשׁ וּבִגְבָבָא • לֹא יִתֵּן בֵּין מֵתוֹכוֹ בֵּין
 מַעַל גְּבִיּוֹ • כִּפְחָ שֶׁהִסִּיקוּהָ בְּקֶשׁ וּבִגְבָבָא • הֵרִי הוּא
 כְּכִירִים • בְּגִפְתָּ וּבִעֲצִים הֵרִי הוּא כְּתֵנוּרָה:

גִּ' אֵין נוֹתְנִין בֵּיצָה בְּצֶד הַמִּיחָם בְּשִׁבִּיל שֶׁתִּתְּגַלְּגַל • וְלֹא
 יִפְקִיעֲנָה בְּסוּדְרִים • וְרַבִּי יוֹסִי מִתִּיר • וְלֹא יִטְמִינָהּ בְּחוּל
 וּבִאֲבָק דְּרָכִים • בְּשִׁבִּיל שֶׁתִּצְלָה:

ד' מַעֲשֶׂה שֶׁעָשׂוּ אֲנָשֵׁי טְבֵרְיָא • וְהֵבִיאוּ סֵלֶן שֶׁל צוֹנֵן
 לְתוֹד אֵמָה שֶׁל חֲמִין • אָמְרוּ לָהֶן חֲכָמִים • אִם בְּשֶׁבֶת •
 כְּחִמִּין שֶׁהוּחֲמוּ בְּשֶׁבֶת • אֲסוּרִין בְּרַחֲצָה וּבִשְׂתִּיָּה • וְאִם
 בְּיוֹם טוֹב כְּחִמִּין שֶׁהוּחֲמוּ בְּיוֹם טוֹב • אֲסוּרִין בְּרַחֲצָה
 וּמִתְרִין בְּשְׂתִּיָּה • מוֹלִיאֵר הַגְּרוּף שׁוֹתֵין הֵימָנוּ בְּשֶׁבֶת •
 אֲנִיכִי אַף עַל פִּי שֶׁגְּרוּפָה אֵין שׁוֹתֵין מִמָּנָה:

ה' הַמִּחָם שֶׁפָּנְהוּ לֹא יִתֵּן לְתוֹכוֹ צוֹנֵן • בְּשִׁבִּיל שֶׁיִּחְמוּ •
 אָבֵל נוֹתֵן הוּא לְתוֹכוֹ • אוֹ לְתוֹד הַכּוֹס • כְּדִי לְהַפְשִׁירֵן •

הַאֲלָפִס וְהַקֶּדֶרָה שֶׁהֶעֱבִירָן מִרְתָּחִין · לֹא יִתֵּן לְתוֹכָן
תְּבִלִּין · אֲבָל נוֹתֵן הוּא לְתוֹךְ הַקְּעָרָה · אוֹ לְתוֹךְ
הַתְּמָחוּי · רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר לְכָל הוּא נוֹתֵן · חוּץ מִדְּבַר
שֵׁשׁ בּוֹ חֵמֶץ וָצִיר:

י אין נוֹתֵינִין כָּלִי תַּחַת הַנֵּר לְקַבֵּל בּוֹ אֶת הַשֶּׁמֶן · וְאִם
נִתְּנוּ מִבְּעוֹד יוֹם מִתֵּר · וְאִין גְּאוֹתִין מִמֶּנּוּ לְפִי שְׁאִינוֹ מִן
הַמוֹכֵן · מְטַלְטְלִין גַּר חֶדֶשׁ · אֲבָל לֹא יֵשֶׁן · רַבִּי שִׁמְעוֹן
אוֹמֵר כָּל הַנֵּרוֹת מְטַלְטְלִין חוּץ מִן הַנֵּר הַדּוֹלֵק בְּשִׁבְתּוֹ ·
נוֹתֵינִין כָּלִי תַּחַת הַנֵּר לְקַבֵּל נְצוּצוֹת · וְלֹא יִתֵּן לְתוֹכוֹ מִים
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְכַבֶּה:

פרק ד

בַּמָּה טוֹמְנִין וּבַמָּה אֵין טוֹמְנִין · אֵין טוֹמְנִין לֹא בַּגֶּפֶת ·
וְלֹא בַּזָּבֵל · וְלֹא בַּמֶּלַח · וְלֹא בַּסִּיד · וְלֹא בַּחוּל ·
בֵּין לַחִים וּבֵין יְבֵשִׁים · לֹא בַתְּבִין · וְלֹא בַזָּגִים · וְלֹא
בַּמוֹכִים · וְלֹא בַעֲשָׂבִים בַּזֶּמֶן שֶׁהֵן לַחִים · אֲבָל טוֹמְנִין
בָּהֶן כְּשֶׁהֵן יְבֵשִׁין · טוֹמְנִין בַּכֶּסֶת · וּבַפִּירוֹת · בַּכִּנְפִי
יוֹנָה · וּבַנְּסוּרַת שֶׁל חֲרָשִׁים · וּבַנְּעוּרַת שֶׁל פִּשְׁתָּן דִּקָּה ·
רַבִּי יְהוּדָה אוֹסֵר בַּדִּקָּה וּמִתִּיר בַּגֶּסֶה:

ב טוֹמְנִין בְּשִׁלְחִין · וּמְטַלְטְלִין אוֹתָן · בְּגִזֵּי צֶמֶר · וְאֵין
מְטַלְטְלִין אוֹתָן · כִּיצַד הוּא עוֹשֶׂה · נוֹטֵל אֶת הַכֶּסֶי וְהֵן
נוֹפְלוֹת · רַבִּי אֱלֵעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר קָפָה מִטָּה עַל
צִדָּה וְנוֹטֵל · שְׂמָא יְטוֹל וְאִינוֹ יָכוֹל לְהַחֲזִיר · וְחֻכָּמִים

אומרים נוטל ומחזיר • לא כסהו מבעוד יום • לא יכסנו
משתחשך • כסהו ונתגלה • מתר לכסותו • ממלא את
הקיתון • ונותן לתחת הכר • או תחת הכסת:

פרק ה

במה בהמה יוצאה • ובמה אינה יוצאה • יוצא הגמל
באפסר • ונאקה בחטם • ולבדקים בפרומכיא •
וסוס בשיר • וכל בעלי השיר • יוצאים בשיר ונמשכים
בשיר • ומזין עליהן וטובלין במקומן:

ב חמור יוצא במרדעת • בזמן שהיא קשורה לו •
זכרים יוצאין לבובין • רחלות יוצאות שחוזות • כבולות •
וכבונות • העזים יוצאות צרורות • רבי יוסי אוסר בכלן
חוץ מן הרחלין הכבונות • רבי יהודה אומר עזים יוצאות
צרורות ליבש • אבל לא לחלב:

ג ובמה אינה יוצאה • לא יצא גמל במטוטלת • לא עקוד
ולא רגול • וכן שאר כל הבהמות • לא יקשור גמלים
זה בזה וימשוך • אבל מכניס חבלים לתוך ידו וימשוך •
ובלבד שלא יכרוך:

ד אין חמור יוצא במרדעת בזמן שאינה קשורה לו • ולא
בזוג אף על פי שהוא פקוק • ולא בסלם שבצוארו •
ולא ברצועה שברגלו • ואין התרנגולין יוצאין בחוטין •
ולא ברצועות שברגליהם • ואין הזכרים יוצאין בעגלה

שֶׁתַּחַת הָאֵלֶּיָּה שֶׁלֶּהֶן · וְאִין הִרְחִילִים יוֹצְאוֹת חֲנוּנוֹת ·
וְאִין הָעֵגֶל יוֹצֵא בְּגִימּוֹן · וְלֹא פָּרָה בְּעוֹר הַקּוֹפֵד · וְלֹא
בְּרֻצוּעָה שְׁבִין קַרְנֶיהָ · פָּרְתוֹ שֶׁל רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה
הֵיטָהּ יוֹצְאָה בְּרֻצוּעָה שְׁבִין קַרְנֶיהָ · שֶׁלֹּא בְּרֻצוֹן חֲכָמִים:

פרק ו

בַּמָּה אֵשֶׁה יוֹצְאָה · וּבַמָּה אֵינָה יוֹצְאָה · לֹא תֵצֵא
אֵשֶׁה לֹא בְּחוּטֵי צֶמֶר · וְלֹא בְּחוּטֵי פִשְׁתָּן · וְלֹא
בְּרֻצוּעוֹת שֶׁבְּרֹאשָׁהּ · וְלֹא תִטְבּוֹל בָּהֶן עַד שֶׁתִּרְפֹּם ·
וְלֹא בְּטוֹטֶפֶת · וְלֹא בְּסִנְבוֹטִין בְּזֶמֶן שְׁאִינָן תְּפוֹרִין ·
וְלֹא בְּכַבּוֹל לְרִשּׁוֹת הָרָבִים · וְלֹא בְּעִיר שֶׁל זֶהָב · וְלֹא
בְּקִטְלָא · וְלֹא בְּנֻזְמִים · וְלֹא בְּטַבַּעַת שְׁאִין עָלֶיהָ חוֹתָם ·
וְלֹא בְּמַחַט שְׁאִינָה נְקוּבָה · וְאִם יֵצֵאָה אֵינָה חַיִּיבַת
חֲטָאת:

ב לֹא יֵצֵא הָאִישׁ בְּסִנְדֵּל הַמֶּסְמֵר · וְלֹא בִּיחִיד בְּזֶמֶן שְׁאִין
בְּרִגְלוֹ מִכָּה · וְלֹא בְּתַפְלִין · וְלֹא בְּקִמְיַע בְּזֶמֶן שְׁאִינָה מִן
הַמִּמָּחָה · לֹא בְּשִׁרְיוֹן · וְלֹא בְּקִסְדָּא · וְלֹא בְּמִגְפִּים · וְאִם
יֵצֵא · אֵינּוּ חַיִּבֵּי חֲטָאת:

ג לֹא תֵצֵא אֵשֶׁה בְּמַחַט הַנְּקוּבָה · וְלֹא בְּטַבַּעַת שֵׁשׁ עָלֶיהָ
חוֹתָם · וְלֹא בְּכוֹלֵיָּאֵר · וְלֹא בְּכוּבֶלֶת · וְלֹא בְּצִלוּחִית שֶׁל
פְּלִיטוֹן · וְאִם יֵצֵאָה חַיִּיבַת חֲטָאת · דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר ·
וְחֲכָמִים פּוֹטְרִין בְּכוּבֶלֶת וּבְצִלוּחִית שֶׁל פְּלִיטוֹן:

ד לא יצא האיש לא בסיף · ולא בקשת · ולא בתריס ·
ולא באלה · ולא ברומח · ואם יצא חייב חטאת ·
רבי אליעזר אומר תכשיטין הן לו · וחכמים אומרים
אינן אלא לגנאי · שנאמר וכתתו חרבותם לאתים
וחניתותיהם למזמרות · לא ישא גוי אל גוי חרב ·
ולא ילמדו עוד מלחמה · בירית טהורה · ויוצאים בה
בשבת · כבלים טמאין ואין יוצאין בהן בשבת:

ה יוצאת אשה בחוטי שער · בין משלה · בין משל
חברתה · בין משל בהמה · בטוטפת ובסנבוטין בזמן
שהם תפורין · בכבול ובפאה נכרית לחצר · במוד
שבאזנה · ובמוד שבסנדלה · ובמוד שהתקינה לנדתה ·
בפלפל ובגרגיר מלח · ובכל דבר שתתן לתוך פיה ·
ובלבד שלא תתן לכתחלה בשבת · ואם נפל לא תחזיר ·
שן תותבת · ושן של זהב · רבי מתיר · וחכמים אוסרים:

ו יוצאין בסלע שעל הצינית · הבנות (קטנות) · יוצאות
בחוטין · ואפילו בקסמין שבאזניהם · ערביות יוצאות
רעולות · ומדיות פרופות · וכל אדם · אלא שדברו
חכמים בהווה:

ז פורפת על האבן · ועל האגוז · ועל המטבע · ובלבד
שלא תפרוף לכתחלה בשבת:

ח הקטע יוצא בקב שלו · דברי רבי מאיר · ורבי
יוסי אוסר · ואם יש לו בית קבול פתותים טמא ·

סְמוּכוֹת שְׁלוֹ טִמְאִין מִדֶּרֶס • וְיוֹצֵאִין בָּהֶן בְּשַׁבָּת • וְנִכְנָסִין
בָּהֶן בַּעֲזָרָה • כִּסָּא וּסְמוּכוֹת שְׁלוֹ טִמְאִין מִדֶּרֶס • וְאֵין
יוֹצֵאִין בָּהֶן בְּשַׁבָּת • וְאֵין נִכְנָסִין בָּהֶן בַּעֲזָרָה • אֲנִקְטְמִין
טְהוֹרִים • וְאֵין יוֹצֵאִין בָּהֶן:

ט הַבָּנִים יוֹצֵאִים בְּקִשְׁרִים • וּבְנֵי מַלְכִּים בְּזוּגִין • וְכָל אָדָם •
אֵלָא שֶׁדִּבְרוּ חֲכָמִים בַּהוֹנָה:

י יוֹצֵאִין בְּבִיצַת הַחֶרְגוֹל • וּבִשְׁן שׁוּעַל • וּבִמְסַמֵּר מִן
הַצְּלוּב • מִשּׁוּם רְפוּאָה • דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר • וְחֲכָמִים
אוֹמְרִים אֵף בַּחוּל אֲסוּר • מִשּׁוּם דְּרָכֵי הָאֻמּוּרִי:

פרק ז

כָּלֵל גָּדוֹל אָמְרוּ בְּשַׁבָּת • כָּל הַשּׁוֹכַח עֵקֶר שַׁבָּת • וְעָשָׂה
מְלָאכוֹת הִרְבָּה בְּשַׁבְּתוֹת הִרְבָּה • אֵינּוּ חַיִּיב אֵלָא
חֲטָאת אַחַת • הַיּוֹדֵעַ עֵקֶר שַׁבָּת • וְעָשָׂה מְלָאכוֹת הִרְבָּה
בְּשַׁבְּתוֹת הִרְבָּה • חַיִּיב עַל כָּל שַׁבָּת וְשַׁבָּת • הַיּוֹדֵעַ שֶׁהוּא
שַׁבָּת • וְעָשָׂה מְלָאכוֹת הִרְבָּה • בְּשַׁבְּתוֹת הִרְבָּה • חַיִּיב
עַל כָּל אֵב מְלָאכָה וּמְלָאכָה • הָעוֹשֶׂה מְלָאכוֹת הִרְבָּה
מַעֲיִן מְלָאכָה אַחַת • אֵינּוּ חַיִּיב אֵלָא חֲטָאת אַחַת:

כ באבות מְלָאכוֹת אַרְבָּעִים חִסֵּר אַחַת • הַזּוֹרֵעַ • וְהַחוֹרֵשׁ •
וְהַקּוֹצֵר • וְהַמַּעֲמֵר • הַדָּשׁ • וְהַזּוֹרֵה • הַבוֹרֵר • הַטּוֹחֵן •
וְהַמְרַקֵּד • וְהַלֵּשׁ • וְהַאֹפֶה • הַגּוֹזֵז אֶת הַצֶּמֶר • הַמְּלַבֵּן •
וְהַמְּנַפֵּץ • וְהַצּוֹבֵעַ • וְהַטּוֹוֶה • וְהַמְּסֵד • וְהָעוֹשֶׂה שְׂתִי

בְּתֵי גִירִין • וְהָאוֹרֵג שְׁנֵי חוּטִין • וְהַפּוֹצֵעַ שְׁנֵי חוּטִין •
 וְהַקּוֹשֵׁר וְהַמְתִּיר • וְהַתּוֹפֵר שְׁתֵּי תַפִּירוֹת • הַקּוֹרֵעַ עַל
 מִנֵּת לַתּוֹפֵר שְׁתֵּי תַפִּירוֹת • הַצָּד צָבִי • הַשּׁוֹחֲטוֹ •
 וְהַמְפָּשִׁיטוֹ • הַמּוֹלֵחוֹ • וְהַמַּעֲבֵד אֶת עוֹרוֹ • וְהַמּוֹחֵק •
 וְהַמְחַתֵּכוֹ • הַכּוֹתֵב שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת • וְהַמּוֹחֵק עַל מִנֵּת
 לַכְּתוּב שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת • הַבּוֹנֶה • וְהַסּוֹתֵר • הַמְּכַבֶּה •
 וְהַמְּבַעֵר • הַמְּכַה בְּפִטִּישׁ • הַמוֹצִיא מִרְשׁוֹת לְרְשׁוֹת •
 הָרִי אֵלּוּ אַבּוֹת מְלָאכוֹת אַרְבָּעִים חֹסֵר אַחַת:

א וְעוֹד כָּלל אַחֵר אָמְרוּ • כָּל הַבָּשָׂר לְהַצְנִיעַ וּמַצְנִיעִין
 כְּמוֹהוּ • וְהוֹצִיאוֹ בְּשַׁבָּת • חַיִּיב עָלָיו חֲטָאת • וְכָל שְׂאִינוֹ
 כָּשֶׁר לְהַצְנִיעַ • וְאִין מַצְנִיעִין כְּמוֹהוּ • וְהוֹצִיאוֹ בְּשַׁבָּת •
 אִינוֹ חַיִּיב אֶלָּא הַמַּצְנִיעַ:

ד הַמוֹצִיא תָבֵן כְּמֵלֶא פִי פָּרָה • עֵצָה כְּמֵלֶא פִי גָמֶל •
 עֵמִיר כְּמֵלֶא פִי טָלָה • עֲשָׂבִים כְּמֵלֶא פִי גְדִי • עָלִי שׁוֹם
 וְעָלִי בְּצָלִים • לַחִים כְּגִרּוֹגְרֵת • יְבֵשִׁים כְּמֵלֶא פִי גְדִי •
 וְאִין מַצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה • מִפְּנֵי שֶׁלֹּא שׁוּוּ בְּשִׁיעוּרֵיהֶן •
 הַמוֹצִיא אוֹכְלִים כְּגִרּוֹגְרֵת חַיִּיב • וּמַצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה •
 מִפְּנֵי שֶׁשׁוּוּ בְּשִׁיעוּרֵיהֶן • חוּץ מִקְלִיפֵיהֶן • וְגִרְעִיגֵיהֶן •
 וְעוֹקְצִיגֵיהֶן • וְסוֹכֵן וּמִרְסָּנִין • רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר חוּץ מִקְלִיפֵי
 עֲדָשִׁים • שֶׁמֶתְבַּשְׁלוֹת עִמָּהֶן:

פרק ח

הַמוֹצֵיא יֵין כְּדֵי מְזִיגַת הַכּוֹס · חֶלֶב כְּדֵי גְמִיעָה ·
 דָּבֵשׁ כְּדֵי לִיתֵן עַל הַכֶּתִית · שֶׁמֶן כְּדֵי לְסוּךְ
 אֶבֶר קָטָן · מִים כְּדֵי לְשׁוּף בָּהֶם אֶת הַקִּילּוֹר · וְשָׂאֵר כָּל
 הַמְשָׁקִין בְּרַבִּיעִית · וְכָל הַשׁוֹפְכִין בְּרַבִּיעִית · רַבִּי שְׁמַעוֹן
 אוֹמֵר כֵּלָן בְּרַבִּיעִית · וְלֹא אָמְרוּ כָּל הַשִּׁיעוּרִין הֵלְלוּ ·
 אֲלֵא לְמַצְנִיעֵיהֶן:

ב הַמוֹצֵיא חֶבֶל כְּדֵי לַעֲשׂוֹת אֶזֶן לְקַפָּה · גְּמִי כְּדֵי לַעֲשׂוֹת
 תְּלָאִי לְנֶפֶה וְלִכְבָּרָה · רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר כְּדֵי לְטוֹל מִמֶּנּוּ
 מִדַּת מִנְעַל לְקָטָן · גִּייר כְּדֵי לְכַתּוֹב עָלָיו קֶשֶׁר מוֹכְסִין ·
 וְהַמוֹצֵיא קֶשֶׁר מוֹכְסִין חֵיִיב · גִּייר מְחוּק כְּדֵי לְכַרוֹךְ עַל
 פִּי צְלוּחִית קֶטְנָה שֶׁל פְּלִיטוֹן:

ג עוֹר כְּדֵי לַעֲשׂוֹת קָמִיעַ · קֶלֶף כְּדֵי לְכַתּוֹב עָלָיו פֶּרֶשֶׁה
 קֶטְנָה שֶׁבַתְּפִלִּין · שֶׁהִיא שְׁמַע יִשְׂרָאֵל · (דּוֹכְסוֹסְטוֹס כְּדֵי
 לְכַתּוֹב מְזוּזָה ·) דִּיּוֹ כְּדֵי לְכַתּוֹב שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת · כַּחוֹל כְּדֵי
 לְכַחוֹל עֵין אַחַת:

ד דָּבֵק כְּדֵי לִתֵּן בְּרֹאשׁ הַשְּׁבִשְׁבַת · זָפֶת וְגִפְרִית כְּדֵי
 לַעֲשׂוֹת נֶקֶב · שְׁעוּהַ כְּדֵי לִתֵּן עַל פִּי נֶקֶב קָטָן · חֲרָסִית
 כְּדֵי לַעֲשׂוֹת פִּי כּוֹר שֶׁל צוֹרְפֵי זָהָב · רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר
 כְּדֵי לַעֲשׂוֹת פְּטָפוּט · סוֹבִין כְּדֵי לִתֵּן עַל פִּי כּוֹר שֶׁל צוֹרְפֵי
 זָהָב · סִיד כְּדֵי לְסוּד אֶצְבַּע קֶטְנָה שֶׁבִּבְנוֹת · רַבִּי יְהוּדָה

אומר כְּדִי לַעֲשׂוֹת כִּלְכוּל · רַבִּי נַחֲמִיא אֹמֵר כְּדִי לְסוּד
אֲנִדִּיפִי:

ה' אָדָמָה כְּחוֹתֶם הַמְרָצוּפִין · דְּבָרֵי רַבִּי עֲקִיבָא · וְחֲכָמִים
אֹמְרִים כְּחוֹתֶם הָאִיגְרוֹת · זָבֵל וְחוֹל הֶדֶק כְּדִי לְזַבֵּל קֶלַח
שֶׁל כְּרוּב · דְּבָרֵי רַבִּי עֲקִיבָא · וְחֲכָמִים אֹמְרִים כְּדִי לְזַבֵּל
כְּרִישָׁא · חוֹל הֶגֶס כְּדִי לִתֵּן עַל מְלֵא כַף סִיד · קִנָּה כְּדִי
לַעֲשׂוֹת קוֹלְמוֹס · וְאִם הָיָה עָב אוֹ מְרַסֵּס · כְּדִי לְבַשֵּׁל בּוֹ
בִּיצָה קֹלָה שֶׁבִּבְיָצִים · טְרוּפָה וְנִתְּוֹנָה בְּאַלְפָּס:

י עֶצֶם כְּדִי לַעֲשׂוֹת תְּרוּד · רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר כְּדִי לַעֲשׂוֹת
מִמְּנוּ חָף · זְכוּכִית כְּדִי לְגָרוֹר בּוֹ רֹאשׁ הַכֶּרֶךְ · צָרוֹר אוֹ
אָבֵן כְּדִי לְזָרוֹק בְּעוֹף · רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אֹמֵר כְּדִי
לְזָרוֹק בִּבְהֵמָה:

י חֶרֶס כְּדִי לִתֵּן בֵּין פָּצִים לַחֲבִירוֹ · דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה · רַבִּי
מַאִיר אֹמֵר כְּדִי לַחֲתוֹת בּוֹ אֶת הָאוֹר · רַבִּי יוֹסִי אֹמֵר
כְּדִי לְקַבֵּל בּוֹ רְבִיעִית · אָמַר רַבִּי מַאִיר אֵף עַל פִּי שְׂאִין
רְאִיָּה לְדָבָר זָכָר לְדָבָר · שֶׁנֶּאֱמַר וְלֹא יִמָּצֵא בְּמִכְתָּתוֹ
חֶרֶשׁ לַחֲתוֹת אֵשׁ מִיְקוּד · אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹסִי מִשֵּׁם רְאִיָּה ·
וְלַחֲשׂוֹף מִים מִגָּבָא:

פרק ט

אמר רבי עקיבא • מנין לעבודה זרה שמטמאה במשא
כנדה • שנאמר תזרם כמו דוה • צא תאמר לו •
מה נדה מטמאה במשא • אף עבודה זרה מטמאה
במשא:

ב מנין לספינה שהיא טהורה • שנאמר דרך אניה בלב
ים • מנין לערוגה שהיא ששה על ששה טפחים •
שזורעין בתוכה חמשה זרעונים • ארבעה בארבע רוחות
הערוגה • ואחד באמצע • שנאמר כי כארץ תוציא
צמחה • וכגנה זרועיה תצמיח • זרעה לא נאמר אלא
זרועיה:

ג מנין לפולטת שכבת זרע ביום השלישי שהיא טמאה •
שנאמר היו נכונים לשלשת ימים • מנין שמרחיצין את
המילה ביום השלישי שחל להיות בשבת • שנאמר ויהי
ביום השלישי בהיותם כזאבים • מנין שקושרין לשון
של זהורית בראש שעיר המשתלח • שנאמר אם יהיו
חטאיכם כשנים כשלג ילבינו:

ד מנין לסיכה שהיא כשתיה ביום הכיפורים • אף על
פי שאין ראיה לדבר זכר לדבר • שנאמר ותבא במים
בקרבם וכשמן בעצמותיו:

ה' המוציא עצים כדי לבשל ביצה קלה • תבלין כדי לתבל
ביצה קלה • ומצטרפין זה עם זה • קליפי אגוזים • קליפי
רמונים • איסטיס • ופואה • כדי לצבוע בהן בגד קטן
בסבכה • מי רגלים • נתר • ובורית • קמוליא • ואשלג •
כדי לכבס בהן בגד קטן בסבכה • רבי יהודה אומר כדי
להעביר על הכתם:

י' פלפלת כל שהוא • ועטרן כל שהוא • מיני בשמים ומיני
מתכות כל שהן • מאבני המזבח ומעפר המזבח • מקק
ספרים • ומקק מטפחותיהם • כל שהוא • שמצניעים
אותן לגונן • רבי יהודה אומר אף המוציא ממשמשי
עבודת אלילים כל שהוא • שנאמר ולא ידבק בידך
מאומה מן החרם:

י' המוציא קפת הרוכלין • אף על פי שיש בה מיני
הרבה • אינו חייב אלא חטאת אחת • זרעוני גנה פחות
מבגרוגרת • רבי יהודה בן בתירה אומר חמשה • זרע
קשואין שנים • זרע דלועין שנים • זרע פול המצרי שנים •
חגב חי (טהור) כל שהוא • מת בגרוגרת • צפורת כרמים
בין חיה בין מתה כל שהוא • שמצניעין אותה לרפואה •
רבי יהודה אומר אף המוציא חגב חי טמא כל שהוא •
שמצניעין אותו לקטן לשחוק בו:

פרק י

הַמִּצְוֵה לְזַרַע • וְלְדוֹגְמָא • וְלִרְפוּאָה • וְהוֹצִיאוּ בְשַׁבָּת
חַיִּיב בְּכָל שֶׁהוּא • וְכָל אָדָם אֵין חַיִּיב עָלָיו
אֵלָא כְּשִׁיעוּרוֹ • חֲזַר וְהִכְנִיסוּ • אֵינּוּ חַיִּיב אֵלָא כְּשִׁיעוּרוֹ:

ב הַמוֹצִיא אוֹכְלִין וְנִתְּנָן עַל הָאֶסְקָפָה • בֵּין שְׁחֹזַר
וְהוֹצִיאוֹ • בֵּין שֶׁהוֹצִיאוֹ אַחֵר פָּטוּר • מִפְּנֵי שֶׁלֹּא עָשָׂה
מְלָאכְתּוֹ בְּבֵת אַחַת • קָפָה שֶׁהִיא מְלָאכָה פִּירוֹת • וְנִתְּנָה
עַל אֶסְקָפָה הַחִיצוֹנָה • אֵף עַל פִּי שְׂרֹב הַפִּירוֹת מִבְּחוּץ •
פָּטוּר עַד שִׁיוֹצִיא אֶת כָּל הַקָּפָה:

ג הַמוֹצִיא בֵּין בִּימִינוֹ • בֵּין בְּשִׁמְאָלוֹ • בְּתוֹךְ חִיקוֹ • אוֹ
עַל כְּתָפוֹ • חַיִּיב • שֶׁכֵּן מִשָּׂא בְּנֵי קֹהֶת • כֹּלְאֲחֵר יְדוֹ •
בְּרִגְלוֹ • בְּפִיו • וּבְמַרְפְּקוֹ • בְּאַזְנוֹ • וּבְשִׁעְרוֹ • וּבְפּוֹנְדָתוֹ •
וּפִיָּה לְמִטָּה • בֵּין פּוֹנְדָתוֹ לְחִלּוּקוֹ • וּבְשִׁפְתֵי חִלּוּקוֹ •
בְּמִנְעָלוֹ • בְּסִנְדָּלוֹ • פָּטוּר • שֶׁלֹּא הוֹצִיא כְּדֶרֶךְ הַמוֹצִיאוֹ:

ד הַמִּתְכַּנֵּן לְהוֹצִיא לְפָנָיו • וּבָא לוֹ לְאַחֲזָרְיוֹ • פָּטוּר •
לְאַחֲזָרְיוֹ • וּבָא לוֹ לְפָנָיו • חַיִּיב • בְּאַמֶּת אֲמָרוֹ • הָאִשָּׁה
הַחוֹגֶרֶת בְּסִינֵר • בֵּין מִלְּפָנֶיהָ וּבֵין מִלְּאַחֲרֶיהָ • חַיִּיבֶת •
שֶׁכֵּן רָאוּי לְהִיּוֹת חוּזַר • רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אֵף מִקִּבְּלִי
פְּתִיקִין:

ה הַמוֹצִיא כֶּכֶר לְרִשּׁוֹת הָרִבִּים • חַיִּיב • הוֹצִיאוּהוּ שְׁנַיִם •
פָּטוּרִין • לֹא יִכּוֹל אֶחָד לְהוֹצִיאוֹ • וְהוֹצִיאוּהוּ שְׁנַיִם •

חייבין · ורבי שמעון פוטר · המוציא אוכלין פחות
מכשיעור בכלי · פטור אף על הכלי · שהכלי טפלה לו ·
את החי במטה · פטור אף על המטה · שהמטה טפלה
לו · את המת במטה חייב · וכן בזית מן המת · ובזית מן
הגבלה · וכעדשה מן השרץ · חייב · ורבי שמעון פוטר:

הנוטל צפרניו זו בזו · או בשני · וכן שערו · וכן שפמו ·
וכן זקנו · וכן הגודלת · וכן הפוחלת · וכן הפוקקת · רבי
אליעזר מחייב · וחכמים אוסרין משום שבות · התולש
מעציץ נקוב · חייב · ושאינו נקוב פטור · ורבי שמעון
פוטר בזה ובה:

פרק יא

הזורק מרשות היחיד לרשות הרבים · מרשות
הרבים · לרשות היחיד · חייב · מרשות היחיד
לרשות היחיד · ורשות הרבים באמצע · רבי עקיבא
מחייב וחכמים פוטרין:

^ב ביצד · שתי גזוזטראות זו כנגד זו ברשות הרבים ·
המושט והזורק מזו לזו פטור · היו שתיהן בדיוטא
אחת · המושט חייב · והזורק פטור · שפך היתה עבודת
הלוי · שתי עגלות זו אחר זו ברשות הרבים · מושיטין
הקרשים מזו לזו · אבל לא זורקין · חולית הבור והסלע
שהן גבוהין עשרה ורחבן ארבעה · הנוטל מהן · והנותן
על גבן · חייב · פחות מכן פטור:

ג' הַזֹּרֶק אַרְבַּע אַמּוֹת בַּכֶּתֶל • לְמַעַלָּה מֵעֲשָׂרָה טַפָּחִים •
 בַּזֹּרֶק בְּאֵוִיר • לְמִטָּה מֵעֲשָׂרָה טַפָּחִים • בַּזֹּרֶק בְּאַרְץ •
 הַזֹּרֶק בְּאַרְץ אַרְבַּע אַמּוֹת חַיִּיב • זֶרֶק לְתוֹךְ אַרְבַּע
 אַמּוֹת • וְנִתְגַּלְגַּל חוּץ לְאַרְבַּע אַמּוֹת פֶּטוּר • חוּץ לְאַרְבַּע
 אַמּוֹת • וְנִתְגַּלְגַּל לְתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת חַיִּיב:

ד' הַזֹּרֶק בֵּימֵם אַרְבַּע אַמּוֹת פֶּטוּר • אִם הָיָה רֶקֶק מִיָּם
 וְיִרְשׁוֹת הָרָבִים מִהֶלְכֶת בּוֹ • הַזֹּרֶק לְתוֹכוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת
 חַיִּיב • וְכַמָּה הוּא רֶקֶק מִיָּם • פָּחוֹת מֵעֲשָׂרָה טַפָּחִים •
 רֶקֶק מִיָּם וְיִרְשׁוֹת הָרָבִים מִהֶלְכֶת בּוֹ • הַזֹּרֶק בְּתוֹכוֹ אַרְבַּע
 אַמּוֹת חַיִּיב:

ה' הַזֹּרֶק מִן הַיָּם לַיָּבֵשָׁה • וּמִן הַיָּבֵשָׁה לַיָּם • וּמִן הַיָּם
 לַסְּפִינָה • וּמִן הַסְּפִינָה לַיָּם • וּמִן הַסְּפִינָה לַחֲבֵרְתָּהּ •
 פֶּטוּר • סְפִינּוֹת קְשׁוּרוֹת זוּ בְּזוּ • מְטִלְטִלִין מְזוּ לְזוּ • אִם
 אֵינָן קְשׁוּרוֹת • אֵף עַל פִּי שְׁמֻקּוֹת • אֵין מְטִלְטִלִין מְזוּ
 לְזוּ:

ו' הַזֹּרֶק וְנִזְכָּר לְאַחַר שְׂיֻצָתָהּ מִיָּדוֹ • קִלְטָהּ אַחֵר • קִלְטָהּ
 כָּלֵב • אוֹ שְׁנִשְׂרָפָה • פֶּטוּר • זֶרֶק לַעֲשׂוֹת חֲבוּרָה • בֵּין
 בְּאָדָם • וּבֵין בִּבְהֵמָה • וְנִזְכָּר עַד שֶׁלֹּא נַעֲשִׂית חֲבוּרָה
 פֶּטוּר • זֶה הַכֶּלֶל • כָּל חַיִּיבֵי חֲטָאוֹת אֵינָן חַיִּיבִין • עַד
 שֶׁתֵּהָא תְּחִלָּתוֹ וְסוּפֹן שְׂגָגָה • תְּחִלָּתוֹ שְׂגָגָה וְסוּפֹן זָדוֹן •
 תְּחִלָּתוֹ זָדוֹן וְסוּפֹן שְׂגָגָה • פֶּטוּרִין עַד שֶׁתֵּהָא תְּחִלָּתוֹ
 וְסוּפֹן שְׂגָגָה:

פרק יב

הַבּוֹנָה · כִּמָּה יִבְנֶה וַיְהִי חַיִּיב · הַבּוֹנָה כָּל שֶׁהוּא ·
וְהַמְּסִתָּת · וְהַמֶּכֶּה בַּפְּטִישׁ · וּבַמַּעֲצָד · וְהַקּוֹדֵחַ
כָּל שֶׁהוּא · חַיִּיב · זֶה הַכֶּלֶל · כָּל הָעוֹשֶׂה מְלָאכָה
וּמְלָאכָתּוֹ מִתְקַיֶּמֶת בְּשַׁבָּת · חַיִּיב · רַבֵּן שִׁמְעוֹן בֶּן
גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר אִף הַמֶּכֶּה בַּקּוֹרְנָס עַל הַסֵּדֶן בְּשַׁעַת
מְלָאכָה חַיִּיב · מִפְּנֵי שֶׁהוּא כֹמֶתֶקֶן מְלָאכָה:

א הַחוֹרֵשׁ כָּל שֶׁהוּא · הַמִּנְכֵּשׁ · וְהַמְּקַרְסֵם · וְהַמְּזַרֵר כָּל
שֶׁהוּא · חַיִּיב · הַמְּלַקֵּט עֵצִים · אִם לְתֵקֶן כָּל שֶׁהוּא · אִם
לְהַסִּיק כְּדִי לְבַשֵּׁל בֵּיצָה קִלְחָה · הַמְּלַקֵּט עֵשְׂבִים · אִם
לְתֵקֶן כָּל שֶׁהוּא · אִם לְבַהֲמָה · כִּמְלֵא פִי גְדִי:

ג הַכּוֹתֵב שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת · בֵּין בִּימִינוֹ · בֵּין בְּשִׁמְאֵלוֹ · בֵּין
מִשֵּׁם אֶחָד · בֵּין מִשְׁתֵּי שְׁמוֹת · בֵּין מִשְׁתֵּי סִמְמָנוֹת · בְּכָל
לָשׁוֹן חַיִּיב · אָמַר רַבִּי יוֹסִי לֹא חִיְּבוּ שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת אֶלָּא
מִשּׁוֹם רוּשָׁם · שֶׁכַּדְּהִיּוּ כּוֹתְבִין עַל קֶרְשֵׁי הַמִּשְׁכָּן · לִידַע
אִיזוֹ בֶּן זֹוגוֹ · אָמַר רַבִּי (יְהוּדָה) מְצִינוּ שֵׁם קָטָן מִשֵּׁם
גָּדוֹל · שֵׁם מִשְׁמַעוֹן וּשְׁמוּאֵל · נַח מִנְחוֹר · דָּן מִדְּנִיאֵל ·
גָּד מִגְדִּיאֵל:

ד הַכּוֹתֵב שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת בְּהֶעֱלֵם אֶחָד · חַיִּיב · כְּתֹב בְּדִיּוֹ ·
בְּסֵם · בְּסִקְרָא · בְּקוּמוֹס · וּבְקִנְקִנְתוֹס · וּבְכָל דְּבָר שֶׁהוּא
רוּשָׁם · עַל שְׁנֵי כּוֹתְלֵי זֵוִיּוֹת · וְעַל שְׁנֵי לוֹחֵי פִנְקָס · וְהוּן
נִהְיִין זֶה עִם זֶה חַיִּיב · הַכּוֹתֵב עַל בִּשְׂרוֹ חַיִּיב · הַמְּסִירֵט

על בשורו · רבי אליעזר מחייב חטאת · ורבי יהושע
פוטרו:

ה כתב במשקין · במי פירות · באבק דרכים · באבק
הסופרים · ובכל דבר שאיגו מתקיים · פטור · לאחר
ידו · ברגלו · בפיו · ובמרפיקו · כתב אות אחת סמוך
לכתב · וכתב על גבי כתב · נתפון לכתוב חי"ת וכתב
שני זי"גין · אחת בארץ ואחת בקורה · כתב על שתי
כותלי הבית · על שני דפי פנקס · ואין נהגין זה עם זה ·
פטור · כתב אות אחת נוטריקון · רבי יהושע בן בתירא
מחייב וחכמים פוטריין:

י הכותב שתי אותיות בשתי העלמות · אחת שחרית
ואחת בין הארבעים · רבן גמליאל מחייב וחכמים
פוטריין:

פרק יג

רבי אליעזר אומר האורג שלשה חוטין בתחלה ואחת
על האריגה חייב · וחכמים אומרים בין בתחלה בין
בסוף שיעורו שני חוטין:

ב העושה שתי בתי גרין · בגרין · בקירוס · בגפה ·
בבברה · ובסל חייב · והתופר שתי תפירות · והקורע
על מנת לתפור שתי תפירות:

ג הקורע בחמתו · ועל מתו · וכל המקלקלין פטורין ·
והמקלקל על מנת לתקן · שיעורו כמתקן:

ד שיעור המלבן · והמנפץ · והצובע · והטווה · כמלא
רוחב הסיט כפול · והאורג שני חוטין · שיעורו כמלא
הסיט:

ה רבי יהודה אומר · הצד צפור למגדל · וצבי לבית ·
חייב · וחכמים אומרים · צפור למגדל · וצבי לבית ·
ולחצר ולביבין · רבן שמעון בן גמליאל אומר לא כל
הביבין שוין · זה הכלל · כל המחסר צידה פטור ·
ושאינו מחסר צידה חייב:

ו צבי שנכנס לבית ונעל אחד בפניו · חייב · ונעלו שנים
פטורין · לא יכול אחד לנעול · ונעלו שנים · חייבין · ורבי
שמעון פוטר:

ז יושב האחד על הפתח ולא מלאהו · יושב השני
ומלאהו · השני חייב · יושב הראשון על הפתח ומלאהו ·
ובא השני וישוב בצדו · אף על פי שעמד הראשון והלך
לו · הראשון חייב · והשני פטור · הא למה זה דומה ·
לנועל את ביתו לשמרו · ונמצא צבי שמור בתוכו:

פרק יד

שְׁמִנָּה שְׂרָצִים הָאֻמּוּרִים בְּתוֹרָה · הֶעָדָן וְהַחֹבֵל בָּהֶן
 חֵיִיב · וְשֵׁאֵר שְׂקָצִים וְרִמָּשִׁים · הַחֹבֵל בָּהֶן
 פָּטוּר · הֶעָדָן לְצוּרָךְ · חֵיִיב · וְשֵׁלָא לְצוּרָךְ · פָּטוּר · חִיָּה
 וְעוֹף שֶׁבְּרִשּׁוֹתָו · הֶעָדָן · פָּטוּר · וְהַחֹבֵל בָּהֶן · חֵיִיב:

ב אין עוֹשִׂין הִילְמִי בְּשַׁבָּת · אֲבָל עוֹשֶׂה הוּא אֶת מִי מֶלֶח ·
 וְטוֹבֵל בָּהֶן פָּתוּ · וְנוֹתֵן לְתוֹךְ הַתְּבַשִּׁיל · אָמַר רַבִּי יוֹסִי ·
 וְהֵלֵא הוּא הִילְמִי · בֵּין מְרֵבָה · וּבֵין מוּעָט · וְאֵלּוּ הֵן מִי
 מֶלֶח הַמִּתְרִין · נוֹתֵן שֶׁמֶן בְּתַחֲלָה · לְתוֹךְ הַמִּים · אוֹ לְתוֹךְ
 הַמֶּלֶח:

ג אין אוֹכְלִין אֵיזוּב יוֹן בְּשַׁבָּת · לְפִי שֶׁאֵינּוּ מֵאֲכָל בְּרִיאִים ·
 אֲבָל אוֹכֵל הוּא אֶת יוֹעֵזֶר · וְשׁוֹתָה אָבוּב רוֹעָה · כָּל
 הָאוֹכְלִין אוֹכֵל אָדָם לְרַפּוּאָה וְכָל הַמְשַׁקֵּין שׁוֹתָה · חוּץ
 מִמִּי דְקָלִים · וְכוּס עֶקְרִים · מִפְּנֵי שֶׁהֵן לִירוּקָה · אֲבָל
 שׁוֹתָה הוּא מִי דְקָלִים לְצִמָּאוֹ · וְסֵךְ שֶׁמֶן עֶקְרִין שֵׁלָא
 לְרַפּוּאָה:

ד הַחוֹשֵׁשׁ בְּשָׁנָיו · לֹא יִגְמַע בָּהֶן אֶת הַחֶמֶץ · אֲבָל מְטִיבֵל
 הוּא כְּדֶרֶכוֹ · וְאִם נִתְרַפָּא נִתְרַפָּא · הַחוֹשֵׁשׁ בְּמִתְנָיו · לֹא
 יְסוּדֵי יֵין וְחֶמֶץ · אֲבָל סֵךְ הוּא אֶת הַשֶּׁמֶן · וְלֹא שֶׁמֶן וָרֹד ·
 בְּנֵי מַלְכִּים סָכִין שֶׁמֶן וָרֹד עַל מְכוּתֵיהֶן · שֶׁכֵּן דְּרָכָם לְסוּד
 בַּחוּל · רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר כָּל יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מַלְכִּים הֵם:

פרק טו

אלו קשרים שחייבין עליהן קשר הגמלין וקשר
הספגין וכשם שהוא חייב על קשורין כך הוא
חייב על התרין רבי מאיר אומר כל קשר שהוא יכול
להתירו באחת מידי אין חייבין עליו:

^ב יש לך קשרים שאין חייבין עליהן בקשר הגמלין
ובקשר הספגין קושרת אשה מפתח חלוקה וחוטי
סבכא ושל פסיקיא ורצועות מנעל וסנדל ונודות
יוזן ושמן וקדרה של בשר רבי אליעזר בן יעקב אומר
קושרין לפני הבהמה בשביל שלא תצא קושרין דלי
בפסיקיא אבל לא בחבל רבי יהודה מתיר כלל אמר
רבי יהודה כל קשר שאינו של קיימא אין חייבין עליו:

^ג מקפלין את הכלים אפילו ארבעה וחמשה פעמים
ומציעין את המטות מלילי שבת לשבת אבל לא משבת
למוצאי שבת רבי ישמעאל אומר מקפלין את הכלים
ומציעין את המטות מיום הכפורים לשבת וחלבי שבת
קרבין ביום הכפורים (אבל לא של יום הכפורים
בשבת) רבי עקיבא אומר לא של שבת קרבין ביום
הכפורים ולא של יום הכפורים קרבין בשבת:

פרק טז

כָּל כְּתָבִי הַקֹּדֶשׁ · מַצִּילִין אוֹתָן מִפְּנֵי הַדְּלִיקָה · בֵּין
שְׁקוֹרִין בָּהֶן · וּבֵין שְׂאִין קוֹרִין בָּהֶן · וְאֵף עַל פִּי
שְׁכֵתוּבִים בְּכָל לָשׁוֹן טְעוּנִים גְּנִיזָה · וּמִפְּנֵי מָה אֵין קוֹרִין
בָּהֶם · מִפְּנֵי בִטּוֹל בֵּית הַמִּדְרָשׁ · מַצִּילִין תִּיק הַסֶּפֶר
עִם הַסֶּפֶר · וְתִיק הַתַּפְּלִין עִם הַתַּפְּלִין · וְאֵף עַל פִּי
שֵׁישׁ בְּתוֹכָן מַעוֹת · וְלִהְיוֹן מַצִּילִין אוֹתָן · לְמַבּוּי שְׂאִינוֹ
מִפְּלֹשׁ · בֶּן בְּתִירָא אוֹמֵר אֵף לְמִפְּלֹשׁ:

ב מַצִּילִין מְזוֹן שְׁלֹשׁ סְעוּדוֹת · הָרְאוּי לְאָדָם לְאָדָם ·
הָרְאוּי לְבִהְמָה לְבִהְמָה · בִּיצֵד · נִפְלָה דְלִיקָה בְּלִילִי
שַׁבָּת · מַצִּילִין מְזוֹן שְׁלֹשׁ סְעוּדוֹת · בְּשַׁחֲרִית מַצִּילִין מְזוֹן
שְׁתֵּי סְעוּדוֹת · בְּמִנְחָה מְזוֹן סְעוּדָה אַחַת · רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר
לְעוֹלָם מַצִּילִין מְזוֹן שְׁלֹשׁ סְעוּדוֹת:

ג מַצִּילִין סֵל מְלֵא כִּכְרוֹת · וְאֵף עַל פִּי שֵׁישׁ בּוֹ מֵאָה
סְעוּדוֹת · וְעֵגוּל שֶׁל דְּבִילָה · וְחִבִּית שֶׁל יִין · וְאוֹמֵר
לְאַחֲרִים בּוֹאוּ וְהַצִּילוּ לָכֶם · וְאִם הָיוּ פְקָחִין · עוֹשִׂין
עִמּוֹ חֲשֹׁבֹן אַחֵר הַשַּׁבָּת · לְהִיכֹן מַצִּילִין אוֹתָן · לְחָצֵר
הַמְעוֹרֶבֶת · בֶּן בְּתִירָא אוֹמֵר אֵף לְשְׂאִינָה מְעוֹרֶבֶת:

ד וְלֶשֶׁם מוֹצִיא כָּל כְּלִי תִשְׁמִישׁוֹ · וְלוֹבֵשׁ כָּל מָה
שְׂיִכּוֹל לְלָבוֹשׁ · וְעוֹטֵף כָּל מָה שְׂיִכּוֹל לְעֵטוֹף · רַבִּי יוֹסִי
אוֹמֵר שְׂמוֹנָה עָשָׂר כְּלִים · וְחוֹזֵר וְלוֹבֵשׁ וּמוֹצִיא · וְאוֹמֵר
לְאַחֲרִים בּוֹאוּ וְהַצִּילוּ עִמִּי:

ה רבי שמעון בן גנס אומר פורסין עור של גדי על גבי שידה תיבה ומגדל שאחז בהן את האור מפני שהוא מחרף ועושין מחיצה בכל הכלים בין מלאים בין ריקנים בשביל שלא תעבור הדליקה רבי יוסי אוסר בכלי חרס חדשים מלאים מים לפי שאין יכולין לקבל את האור והן מתבקעין ומכבין את הדליקה:

י נכרי שבא לכבות אין אומרין לו כבה ואל תכבה מפני שאין שביתתו עליהן אבל קטן שבא לכבות אין שומעין לו מפני ששביתתו עליהן:

י כופין קערה על גבי הנר בשביל שלא תאחוז בקורה ועל צואה של קטן ועל עקרב שלא תשוד אמר רבי יהודה מעשה בא לפני רבן יוחנן בן זכאי בערב ואמר חוששני לו מחטאת:

ח נכרי שהדליק את הנר משתמש לאורו ישראל ואם בשביל ישראל אסור מלא מים להשקות בהמתו משקה אחריו ישראל ואם בשביל ישראל אסור עשה גוי כבש לירד בו יורד אחריו ישראל ואם בשביל ישראל אסור מעשה ברבן גמליאל וזקנים שהיו באין בספינה ועשה גוי כבש לירד בו וירדו בו רבן גמליאל וזקנים:

יום ו

פרק יז

כָּל הַפְּלִים נִטְלִים בְּשַׁבָּת · וְדִלְתוּתֵיהֶן עִמָּהֶן · אֵף עַל
פִּי שְׁנַת פְּרָקוֹ בְּשַׁבָּת · שְׁאִינָן דּוֹמִין לְדִלְתוֹת הַבֵּית ·
לְפִי שְׁאִינָן מִן הַמוֹכֵן:

^א נִטְלָא אָדָם קֶרְנֶס לְפַצֵּעַ בּוֹ אֶת הָאֲגוּזִים · וְקֶרְדוֹם לְחִתוֹךְ
בּוֹ אֶת הַדְּבִילָה · מְגִירָה לְגִרּוֹר בָּהּ אֶת הַגְּבִינָה · מְגִרִיפָה
לְגִרּוֹף בָּהּ אֶת הַגְּרוּגְרוֹת · אֶת הַרְרַחַת וְאֶת הַמְזֻלָּג לְתֵת
עָלָיו (פֶּת) לְקַטֵּן · אֶת הַכּוֹשׁ וְאֶת הַכַּרְכָּר לְתַחֲוֹב בּוֹ ·
מַחַט שֶׁל יָד · לְטוֹל בּוֹ אֶת הַקּוֹץ · וְשֶׁל סְקָאִים לְפִתּוּחַ
בּוֹ אֶת הַדִּלְתָּ:

^ב קָנָה שֶׁל זֵיתִים · אִם יֵשׁ קֶשֶׁר בְּרֹאשׁוֹ מִקְבֵּל טַמְאָה ·
וְאִם לֹא אֵינוֹ מִקְבֵּל טַמְאָה · בֵּין כֶּךָּ וּבֵין כֶּךָ נִטְלָא בְּשַׁבָּת:

^ג (רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר) כָּל הַפְּלִים נִטְלִין · חוּץ מִן הַמָּסֶר
הַגָּדוֹל · וַיִּתֵּד שֶׁל מַחְרִישָׁה · כָּל הַפְּלִים נִטְלִין לְצוּרָךְ ·
וְשֶׁלֹּא לְצוּרָךְ · רַבִּי נַחֲמִיָּה אוֹמֵר אֵין נִטְלִין אֶלָּא לְצוּרָךְ:

^ה כָּל הַפְּלִים הַנִּטְלִין בְּשַׁבָּת · שֶׁבִּרְיָהֶן נִטְלִין (עִמָּהֶן) ·
וּבִלְבָד שִׁיהוּ עוֹשִׂין מַעֲיִן מְלֹאכָה · שֶׁבִּרְיָה עֲרֵבָה לְכִסּוֹת
בָּהֶן אֶת פִּי הַחֲבִית · שֶׁבִּרְיָה זְכוּכִית לְכִסּוֹת בָּהֶן אֶת
פִּי הַפֶּךְ · רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר וּבִלְבָד שִׁיהוּ עוֹשִׂין מַעֲיִן

מִלֵּאכֶתָּן · שְׁבֵרֵי עֲרִיבָה לְצוּק לְתוֹכָן מִקֶּפֶה · וְשִׁבְרֵי
זְכוּכִית לְצוּק לְתוֹכָן שָׁמֶן:

^י הָאֵבֶן שֶׁבִּקְרוּיָהּ · אִם מִמֶּלֶאֲיִן בָּהּ וְאִינָהּ נּוֹפֶלֶת ·
מִמֶּלֶאֲיִן בָּהּ · וְאִם לֹא · אֵין מִמֶּלֶאֲיִן בָּהּ · זְמוּרָה שֶׁהִיא
קְשׁוּרָה בְּטַפִּיחַ · מִמֶּלֶאֲיִן בָּהּ בְּשִׁבְתָּ:

^י פָּקַק הַחֲלוֹן · רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר בְּזֶמֶן שֶׁהוּא קָשׁוּר
וְתִלּוּי · פּוֹקֵקִין בּוֹ · וְאִם לֹא · אֵין פּוֹקֵקִין בּוֹ · וְחֲכָמִים
אוֹמְרִים בֵּין כֶּךָ וּבֵין כֶּךָ פּוֹקֵקִין בּוֹ:

^ח כָּל כֶּסוּיֵי הַבָּלִים שֵׁישׁ לָהֶם בֵּית אַחִיזָה · נְטָלִים (עֲמָהֶן)
בְּשִׁבְתָּ · אָמַר רַבִּי יוֹסִי · בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּכֶסוּיֵי
הַקְּרָקְעוֹת · אֲבָל בְּכֶסוּיֵי הַבָּלִים · בֵּין כֶּךָ וּבֵין כֶּךָ · נְטָלִים
בְּשִׁבְתָּ:

פרק יח

מִפְּנֵין אֲפִילוֹ אַרְבַּע וְחֲמֵשׁ קוֹפּוֹת שֶׁל תָּבֵן וְשֶׁל
תְּבוּאָה · מִפְּנֵי הָאוֹרְחִים · וּמִפְּנֵי בְטוּלַת בֵּית
הַמִּדְרָשׁ · אֲבָל לֹא אֶת הָאוֹצָר · מִפְּנֵין תְּרוּמָה טְהוֹרָה ·
וּדְמָאִי · וּמַעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן שֶׁנִּטְלָה תְּרוּמָתוֹ · וּמַעֲשֵׂר שְׁנִי
וְהַקֹּדֶשׁ שֶׁנִּפְדּוּ · וְהַתְּרֻמוֹס הַיָּבֵשׁ · מִפְּנֵי שֶׁהוּא מֵאֲכָל
לְעִנְיִים · אֲבָל לֹא אֶת הַטָּבֵל · וְלֹא אֶת מַעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן
שֶׁלֹא נִטְלָה תְּרוּמָתוֹ · וְלֹא אֶת מַעֲשֵׂר שְׁנִי וְהַקֹּדֶשׁ שֶׁלֹא

נִפְדּוּ • וְלֹא אֶת הַלּוֹף • וְלֹא אֶת הַחֲרָדֵל • רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן
גַּמְלִיאֵל מֵתִיר בַּלּוֹף מִפְּנֵי שֶׁהוּא מֵאֵכֶל עוֹרְבִין:

ב חֲבִילֵי קֶשׁ • וְחֲבִילֵי עֵצִים • וְחֲבִילֵי זֶרְדִּים • אִם הִתְקִינוּ
לְמֵאֵכֶל בְּהֵמָה • מְטִלְטִלִין אוֹתָן • וְאִם לָאוּ • אֵין מְטִלְטִלִין
אוֹתָן • כּוּפִין אֶת הַסֵּל לִפְנֵי הָאֲפֻרוֹחִים • כְּדֵי שִׁיעֲלוּ
וַיֵּרְדּוּ • תִּרְנַגְלוּת שְׁבַרְחָה • דּוֹחִין אוֹתָהּ עַד שֶׁתִּכָּנַס •
מִדְּדִין עֲגָלִין וְסִיחִין (בְּרִשּׁוֹת הַרְבִּים) • אִשָּׁה מְדַדָּה אֶת
בָּנָהּ • אָמַר רַבִּי יְהוּדָה אֵימָתִי • בְּזֶמֶן שֶׁהוּא נוֹטֵל אֶחָד
וּמְנִיחַ אֶחָד • אֲבָל אִם הָיָה גּוֹרֵר אֲסוּר:

ג אֵין מִלְּדִין אֶת הַבְּהֵמָה בְּיוֹם טוֹב • אֲבָל מִסַּעֲדִין •
וּמִלְּדִין אֶת הָאִשָּׁה בְּשַׁבָּת • וְקוֹרִין לָהּ חֲכָמָה מִמָּקוֹם
לְמָקוֹם • וּמַחֲלִלִין עָלֶיהָ אֶת הַשַּׁבָּת • וְקוֹשְׁרִין אֶת
הַטְּבוֹר • רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר אֵף חוֹתְכִין • וְכָל צָרְכֵי מִלָּה
עוֹשִׂין בְּשַׁבָּת:

פרק יט

רבי אליעזר אומר אם לא הביא כלי מערב שבת.
מביאו בשבת מגלה. ובסכנה מכסהו על פי
עדים. ועוד אמר רבי אליעזר כורתים עצים לעשות
פחמין לעשות (כלי) ברזל. כלל אמר רבי עקיבא כל
מלאכה שאפשר לעשותה מערב שבת. אינה דוחה את
השבת. ושאי אפשר לעשותה מערב שבת. דוחה את
השבת:

ב עושין כל צרכי מילה בשבת מוחלין. ופורעין.
ומוצצין. ונותנין עליה איספליגית וכמון. אם לא שחק
מערב שבת. לועס בשניו ונותן. אם לא טרף יין ושמן
מערב שבת. ינתן זה בעצמו. וזה בעצמו. ואין עושין
לה חלוק לכתחלה. אבל כורד עליה סמרטוט. אם לא
התקין מערב שבת. כורד על אצבעו ומביא. ואפילו
מחצר אחרת:

ג מרחיצין את הקטן בין לפני המילה ובין לאחר
המילה. ומזלפין עליו ביד. אבל לא בכלי. רבי אלעזר
בן עזריה אומר מרחיצין את הקטן ביום השלישי שחל
להיות בשבת. שנאמר ויהי ביום השלישי בהיותם
בואבים. ספק ואנדרוגינוס אין מחללין עליו את
השבת. ורבי יהודה מתיר באנדרוגינוס:

ד' מי שֶהָיוּ לוֹ שְׁתֵּי תִינוּקוֹת · אֶחָד לָמוֹל אַחֵר הַשַּׁבָּת
וְאֶחָד לָמוֹל בַּשַּׁבָּת · וְשִׁכַּח וּמָל אֶת שֵׁל אַחֵר הַשַּׁבָּת
בַּשַּׁבָּת חַיִּיב · אֶחָד לָמוֹל בְּעֶרֶב שַׁבָּת וְאֶחָד לָמוֹל
בַּשַּׁבָּת · וְשִׁכַּח וּמָל אֶת שֵׁל עֶרֶב שַׁבָּת בַּשַּׁבָּת · רַבִּי
אֱלִיעֶזֶר מְחַיֵּיב חֲטָאת · וְרַבִּי יְהוֹשֻעַ פּוֹטֵר:

ה' קָטָן נִמּוֹל לְשִׁמּוֹנָה · וּלְתִשְׁעָה · וּלְעֶשְׂרֶה · וּלְאַחַד
עָשָׂר · וּלְשָׁנִים עָשָׂר · לֹא פָחוֹת וְלֹא יוֹתֵר · הָא בִּיצֵד
כְּדַרְבּוֹ · לְשִׁמּוֹנָה · נוֹלֵד לְבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת נִמּוֹל לְתִשְׁעָה ·
בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת שֵׁל עֶרֶב שַׁבָּת נִמּוֹל לְעֶשְׂרֶה · יוֹם טוֹב
לְאַחֵר הַשַּׁבָּת · נִמּוֹל לְאַחַד עָשָׂר · שְׁנֵי יָמִים טוֹבִים
שֵׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה · נִמּוֹל לְשָׁנִים עָשָׂר · קָטָן הַחוּלָה · אֵין
מוֹהֲלִין אוֹתוֹ עַד שְׁיִבְרִיא:

ו' אֵלּוּ הֵן צִיצִין הַמַּעֲכָבִין אֶת הַמִּילָה · בְּשָׂר הַחוּפָּה אֶת
רֹב הָעֶטְרָה · וְאֵינוֹ אוֹכֵל בְּתִירוּמָה · וְאִם הָיָה בֶּעַל בְּשָׂר
מִתְקֵנוֹ מִפְּנֵי מַרְאִית הָעֵין · מָל וְלֹא פָרַע אֶת הַמִּילָה ·
בְּאֵלּוֹ לֹא מָל:

פרק כ

רבי אליעזר אומר תולין את המשמרת ביום טוב ·
ונותנין לתלויה בשבת · וחכמים אומרים אין תולין
את המשמרת ביום טוב · ואין נותנין לתלויה בשבת ·
אבל נותנין לתלויה ביום טוב:

ב נותנין מים על גבי שמרים בשביל שיצלו · ומצננין את
היין בסודרין · ובכפיפה מצרית · ונותנין ביצה במסנגת
של חרדל · ועושין אנומלין בשבת · רבי יהודה אומר
בשבת בכוס · ביום טוב בלגין · ובמועד בתבית · רבי
צדוק אומר הכל לפי האורחין:

ג אין שורין את החלתית בפושרין · אבל נותן לתוך
החמץ · ואין שורין את הפרשינין ולא שפין אותן אבל
נותן לתוך הכברה · או לתוך הפלכלה · אין פושרין
את התבן בכברה · ולא יתננו על גבי מקום גבוה ·
בשביל שירד המוז · אבל נוטל הוא בכברה · ונותן לתוך
האבוס:

ד גורפין מלפני הפטם · ומסלקין לצדדין מפני הרעי ·
דברי רבי דוסא · וחכמים אוסרים · נוטלין מלפני בהמה
זו · ונותנין לפני בהמה זו בשבת:

ה הקש שעל גבי המטה לא ינענענו בידו · אבל מנענעו
בגופו · ואם היה מאכל בהמה · או שהיה עליו כר · או

סָדִין · מְנַעְנְעוּ בִידּוֹ · מַכְבֵּשׁ שֶׁל בַּעֲלֵי בָתִּים · מַתִּירִין ·
אָבֵל לֹא כּוֹבְשִׁין · וְשֶׁל כּוֹבְשִׁין לֹא יָגַע בּוֹ · רַבִּי יְהוּדָה
אוֹמֵר אִם הָיָה מוֹתֵר מֵעֶרֶב שָׁבַת · מַתִּיר אֶת כָּלֹ
וְשׁוֹמְטוֹ:

פרק כא

נוֹטֵל אָדָם אֶת בָּנוֹ וְהָאָבֶן בִּידּוֹ · וְכֹלְכֶלָה וְהָאָבֶן
בְּתוֹכָהּ וּמְטַלְטֵלִין תְּרוּמָה טְמֵאָה עִם הַטְּהוֹרָה
וְעִם הַחוּלִין · רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אֶף מֵעֲלִין אֶת הַמִּדְמַע
בְּאַחַד וּמֵאָה:

^א הָאָבֶן שֶׁעַל פִּי הַחֲבִית · מְטָה עַל צִדָּהּ וְהִיא נּוֹפֶלֶת ·
הָיְתָה בֵּין הַחֲבִיּוֹת · מַגְבִּיָּהָּ וּמְטָה עַל צִדָּהּ · וְהִיא
נּוֹפֶלֶת · מַעוֹת שֶׁעַל הַכֶּר · נוֹעַר אֶת הַכֶּר · וְהֵן נּוֹפְלוֹת ·
הָיְתָה עָלָיו לְשִׁלְשֶׁת · מְקַנְחוֹ בְּסִמְרִטוֹ · הָיְתָה שֶׁל
עוֹר · נוֹתֵנִין עָלֶיהָ מִים עַד שֶׁתִּכְלָה:

^ב בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים מַגְבִּיָּהִין מִן הַשְּׁלֶחָן עֲצָמוֹת
וְקִלְפִין · וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים נוֹטֵל אֶת הַטְּבֵלָא כְּלָה
וּמְנַעְרָה · מַעֲבִירִין מֵעַל הַשְּׁלֶחָן פִּירוּרִין פְּחוֹת מְכֻזֹּת ·
וְשַׁעַר שֶׁל אֲפוֹנִים · וְשַׁעַר עֲדָשִׁים · מַפְנֵי שֶׁהוּא מֵאָכֵל
בְּהֶמָּה · סָפּוֹג אִם יֵשׁ לוֹ עוֹר בֵּית אֲחִיזָּה · מְקַנְחִין בּוֹ ·
וְאִם לֹא־אֵין מְקַנְחִין בּוֹ · וְחֲכָמִים אוֹמְרִים בֵּין כֶּךָּ וּבֵין
כֶּךָ נֹטֵל בְּשָׁבַת · וְאֵינוֹ מְקַבֵּל טוּמְאָה:

פרק כב

חֲבִית שֶׁנִּשְׁבְּרָה • מְצִילִין הֵימָנָה מִזֶּזֶן שְׁלֹשׁ סְעוּדוֹת
 וְאוֹמֵר לְאַחֲרֵים בּוֹאוּ וְהַצִּילוּ לָכֶם • וּבִלְבָד שֶׁלֹּא
 יִסְפּוּג • אֵין סוֹחֲטִין אֶת הַפִּירוֹת לְהוֹצִיא מֵהֶן מִשְׁקִין •
 וְאִם יֵצְאוּ מִעֶצְמָן אֲסוּרִים • רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אִם
 לְאוֹכְלִים • הֵיוּצֵא מֵהֶן מוֹתֵר • וְאִם לְמִשְׁקִין • הֵיוּצֵא מֵהֶן
 אֲסוּר • חֲלוֹת דְּבֶשׁ שֶׁרֶסֶקֶן מִעֶרֶב שַׁבָּת • וַיֵּצְאוּ מִעֶצְמָן
 אֲסוּרִים • וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר מַתִּיר:

ב כָּל שָׂבָא בְּחֻמֵּין מִעֶרֶב שַׁבָּת • שׁוֹרִים אוֹתוֹ בְּחֻמֵּין
 בְּשַׁבָּת • וְכָל שֶׁלֹּא בָּא בְּחֻמֵּין מִעֶרֶב שַׁבָּת • מִדִּיחִין
 אוֹתוֹ בְּחֻמֵּין בְּשַׁבָּת • חוּץ מִן הַמְּלִיחַ הַיָּשָׁן (וְדָגִים
 מְלוּחִים קֹטְנִים) • וְקוּלִיס הָאֶסְפָּנִין שֶׁהִדְחָתָן זֶה הִיא גִּמְרָה
 מְלֹאכְתָּן:

ג שׁוֹבֵר אָדָם אֶת הַחֲבִית • לְאַכּוֹל הֵימָנָה גְרוּגְרוֹת •
 וּבִלְבָד שֶׁלֹּא יִתְכַּוֵּן לַעֲשׂוֹת כָּלִי • וְאֵין נֹזְקִים מְגוּפָה שֶׁל
 חֲבִית דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה • וְחֻכָּמִים מַתִּירִין • וְלֹא יִקְבְּנָה
 מִצָּדָה • וְאִם הָיְתָה נְקוּבָה • לֹא יִתֵּן עָלֶיהָ שַׁעוּה • מִפְּנֵי
 שֶׁהוּא מְמַרְח • אָמַר רַבִּי יְהוּדָה מַעֲשֶׂה בָּא לְפָנֵי רַבִּין יוֹחָנָן
 בֶּן זִכְאִי בְּעֶרֶב • וְאָמַר חוֹשֵׁשְׁנִי לוֹ מִחֻטָּאֵת:

ד נֹתֵנִין תְּבִשִּׁיל לְתוֹךְ הַבּוֹר • בְּשִׁבִּיל שְׂיָהָא שְׁמור • וְאֶת
 הַמֵּים הַיְּפִים בָּרַעִים • בְּשִׁבִּיל שְׂיָצְנוּ • וְאֶת הַצּוּנִן בְּחֻמָּה •
 בְּשִׁבִּיל שְׂיַחֲמוּ • מִי שֶׁנִּשְׁרָו כָּלָיו בְּדֶרֶךְ בָּמִים • מְהִלֵּךְ בָּהֶן

וְאִינוּ חוֹשֵׁשׁ · הִגִּיעַ לְחָצֵר הַחִיצוֹנָה · שׁוֹטְחֵן בַּחֲמָה אָבֵל
לֹא כֹנֵגֵד הָעָם:

ה' הָרוֹחֵץ בְּמִי מַעֲרָה · וּבְמִי טִבְרִיא · וְנִסְתַּפֵּג אֶפִּילוּ
בְּעֶשֶׂר אֲלֻנְטִיאוֹת · לֹא יִבְיִאם בִּידּוֹ · אָבֵל עֲשָׂרָה בְּנֵי
אָדָם מִסֵּתֶפֶגִין בְּאֲלֻנְטִית אַחַת · פְּנִיָּהֶם יְדִיָּהֶם וְרַגְלֵיהֶם ·
וּמִבִּיאִין אוֹתָן בִּידּוֹ:

י' סָכִין וּמִמְשֻׁמְשִׁין (בְּבְנֵי מַעִים) אָבֵל לֹא מִתְעַמְלִים
וְלֹא מִתְגַּרְדִּין · אֵין יוֹרְדִים לְקוֹרְדִימָה · וְאֵין עוֹשִׂין
אֶפִיקֻטּוֹזִין · וְאֵין מַעֲצִבִין אֶת הַקֶּטֶן · וְאֵין מַחֲזִירִים אֶת
הַשֶּׁבֶר · מִי שֶׁנִּפְרָקָה יָדוֹ אוֹ רַגְלוֹ · לֹא יִטְרַפֵּם בְּצוֹנָן ·
אָבֵל רוֹחֵץ הוּא כְּדֶרְכוֹ · וְאִם נִתְרַפָּא נִתְרַפָּא:

מסכת ערובין

מסכת פסחים

מסכת חגיגה

מסכת ביצה

מסכת מועד קטן

מסכת ראש השנה

מסכת יומא

מסכת סוכה

מסכת תענית

מסכת שקלים

מסכת מגילה